

T É T E L E K

AZ ÖSSZES

JOG- ÉS ÁLLAM-TUDOMÁNYOKBÓL,

MELYEKET

A M. K. TUDOM. EGYETEMEN

KIÁLLOTT SZIGORLATOK UTÁN

A JOGTUDORI FOK ELNYERÉSE VÉGETT

A TEKINTETES

JOGI KAR HELYBENHAGYÁSÁVAL

NYILVÁNOS VITATKOZÁS ALÁ BOCSÁT

GALGÓTZY EMIL.

Pesten, 1871. évi november hó 10-kén, déli 12 órakor.

P E S T E N,

NYOMATOTT BARTALITS IMRÉNÉL.

(Öt pacsirta-utca, 5. szám.)

1871.

KNY-19-00197

HORVÁTH BOLDIZSÁR

VOLT IGAZSÁGÜGYMINISTER ÚR

Ő NAGYMÉLTÓSÁGÁNAK

HÁLADATOS TISZTELETEM JELÉÜL AJÁNLVA.

REVISED EDITION

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

BY

CHARLES A. BEAMAN

I. Az észjogból.

1. A kényszer a jognak csak folyamánya, de nem alapja, s nem egyedüli ismérve.

2. Az államszerződésre alapítása, bármily üdvös volt is e tan a szabadságra, nem egyéb puszta feltevésnél.

3. Az egyes embereknek, úgy mint a nemzeteknek egyetlen sarkalatos alapjoga : a személyiség.

4. A háboru csak akkor igazságos, ha a történt jogsértés másként nem orvosolható.

5. A nők emancipációja az esetben, ha azon jog-egyenlőtlenségeket, melyeket a természetes nemi különbség az illem és erkölcsre való tekintet feltételez, akarja eltávolítani, nem csak irrationalis hanem a nők menedékét, az erkölcsiség alapját — a családot is megszünteti.

6. A követ működésének mérszabályát meghatalmazása képezvén, az ennek értelmében kötött, bár utasításával ellenkező ügyletei teljes jogerejük.

II. A római jogból.

1. A „compensatio“ az obligatiót „ope exceptionis“ enyészti el.

2. Az emptio-venditio hatályossága után a dologból származott gyümölcsök a vevőt illetik.

3. A solidaris és correalis obligatiók közti különbség lényeges.

4. A bonorum possessio intézményével a praetor azon személyeken segített, kiknek a jus civile örökséget nem adott.

5. A lopott dolog az által, hogy a nem tulajdonos meglopottnak hatalmába vissza kerül, még nem lesz elbirtokolható, fr. 49. Dig. 41. 3. e tekintetben kivételt tartalmaz.

6. A condictio indebiti megállapításának feltétele egy felmenthető tévedés.

III. Az egyházjogból.

1. A kinyilatkoztatás az egyházjognak is fő-forrása.
2. Kegyuri jogot egyedül keresztények gyakorolhatnak.
3. A házasság szentségének kiszolgáltatói a felek.
4. Utólagos impotentia az érvényesen kötött házasságot fel nem bontja.
5. Az eretnek gyermekei nem irregularisok.

IV. A magyar magánjogból.

1. A szokásnak hazánkban csak törvénytől és magyarázó ereje van.
2. A magyar jog adományi rendszere a feudál intézményektől nevezetesen különbözik.
3. Az ősiség nemzeti jogintézmény volt; eredetére a szállások jogi természetéből fakadt és későbbi fejlődésében is megtartotta nemzeti sajátosságait.
4. Régibb magyar jogunk értelmében a hosszú birtok nem volt alapja az elbirtoklásnak.
5. A törvénytelen gyermekeknek anyjuk után sincs örökjoguk.

V. Az osztrák magánjogból.

1. A növedék és tartozék közti lényeges különbség daczára az ausztr. polg. törvk. minden mellék dolgot tartozéknak tekint.
2. Bár a szokás az osztrák jog forrásai közt helyt nem foglal, a szokások tekintetbevételé az egyes jogügyleteknél még sincsen kizárva.
3. Az előjegyzésnek az adós akarata nélkül, sőt az ellen is, hely adandó, ha a biztosítandó személyes kövétel létezését egy hiteles okirat bizonyítja.
4. Az ausztr. polg. törvk. 757. §-ának egyik esetében sem ad a túlélő házastársnak tulajdont.
5. Az osztrák jog szerint a tulajdon kereset elévülhet, minthogy szerinte kereset- és jog elévülés közt különbséget kell tenni.

VI. A polg. törvénykezési rendtartásból.

1. A végzések elleni fellebbezésnek az 1868: 54. t. cz.-ben történt körvonalozása nem helyeselhető.
2. Az igazolási kérelem beadása a végrehajtás foganatosítását mindenestre felfüggeszti.
3. A jelzálogos hitelezők sorrendét megállapító végzés elleni felebbezés határideje a tárgyalás napjától számitandó.
4. Az igényper megkezdhetésére kiszabott rövidebb határidő előbbi végrehajtási eljárásunk egyik főbaját orvosolta.
5. A szóbeliség hazánkban meghonosítása szükségkép a királyitábla decentralisacioját fogja maga után vonni.

VII. A büntető jogból.

1. Jogi személy nem lehet büntett alanya.
2. A fejedelem kegyelmezési jogát, tekintet nélkül az elítélt kérelmére, gyakorolhatja.
3. Az esküdtszéki rendszerek közöl, honi viszonyainkat tekintve, az angol mellett legtöbb érv harezol.
4. Bünvádi ügyekben a makaességből elmarasztalás igazságtalan.
5. Törvényes bizonyítási elmélet felállítása a közvetlenség elvével ellenkezik.

VIII. A váltójogból.

1. Azon intézkedés, hogy a váltó minőségét betáblázás által elveszti, nem helyeselhető.
2. Kizárólag a szerződési elméletre a váltójogi kötelezettségeket alapítani nem lehet.
3. A meghatalmazási hátirat csak valamely váltó-cselekmény véghezvitelére jogosít fel.
4. A személyi végrehajtás a váltó hitelének fenntartására nem szükséges.
5. A kibocsájtónak csak saját rendeletre szóló váltóknál van az elfogadó ellen viszkeresete.

IX. Az államtudományokból.

1. A titkos policzia, alkotmányos kormányzattal össze nem egyeztethető.
2. Az önkormányzati rendszer a politikai életnek legjobb gyakorlati iskolája.
3. Jól rendezett ügyvédi kamarának nagy befolyása van a törvénykezési hiányok pótlására.
4. Az államot különvált hatalmak összegeként fel-fogó theoria, annak lényeges természetét téveszti szemelől.
5. Egy népnek politikai érettsége nemcsak értelmisége és miveltisége fokától, hanem morális qualificatiójától is függ.

X. A nemzetgazdászattól.

1. A gazdasági élet létszeres természetének eszméje, a phisiokratákkal tűnik fel először.
2. A piaczi ár mindég a termelési ár körül mozog.
3. Az indirekt adó csak is állami, de ne önkormányzati jövedelmek forrását képezze.
4. Az absolut kormányforma az államháztartásnak terhelésével jár.
5. Az iparkészítmények a nemzetgazdasági cultura emelkedésével rendszerint olcsóbbak lesznek, és pedig ugyanazon viszonyban, melyben termelésüknél a munkamegosztás és tőkehasználat a nyers anyaggal szemben tulsulyban van.

XI A statistikából.

1. Magyarország földmivelésének emelésére irányzó kísérletek, honi iparunk emelése nélkül teljes sikerrel alig kecsegtethetnek.
2. Mezőgazdaságunk felvirulásának főbb akadályai: a takarmány elégtelensége és a baromtenyésztés elhanyagolása.
3. Kereskedelmi mérlegünk kedvező állására don gafa-kivitelünk jelentékeny befolyással leend.
4. Bűnügyi statistikánk sajnos osztalékot derít ki a büntetettek sorában a vagyonosak s a középszerű vagyonnal bírókra.
5. A közmiveltség emelkedésével többi közt még a közép élet tartam átlagos számaránya is javul.